

En förtroendefråga

Man brukar säga att det politiska livet har sina psykologiska realiteter som ofta är väl så väsentliga som handfasta materiella fakta. En politisk ledares personlighet, tilliten till en partitradition, misstron inför en i sak aldrig så väl motiverad politik, därför att den presenterats på fel sätt, kan stabilisera eller förändra väljaropinionens reaktioner, och därmed på ett avgörande sätt influera utvecklingen.

Det är märkligt att socialdemokraterna med sin känsla för politisk taktik och sin ofta kallt realistiska bedömning av de politiskt relevanta faktorerna inte har upptäckt, vilken skada de håller på att tillfoga hela samhället genom sin rabiata förföljelse av det enskilda näringslivet — och särskilt av ledningarna i de större företagen. Sedan några år tillbaka kan man knappt en dag slå upp en socialdemokratisk tidning, som inte på det ena eller andra sättet angriper antingen den enskilda delen av blandekonomin i dess helhet eller attackerar något särskilt företag. Nyhetsbevakning och korrekt kritik — oundvikligen i någon mån präglade av subjektiva värderingar — är en sak. Naturligtvis skall den till sin omfattning och betydelse fortfarande avgörande sektorn av det ekonomiska livet kritiseras och bevakas. Men att illvilligt misstänkliggöra motiv, ge förvrängda bilder av företagets verksamhet, framställa aggressiva krav på ökad statlig kontroll och dirigering, dvs. på lydlig anpassning till den socialdemokratiska statsmaktens krav,

liksom att hänfullt tillbakavisa de enskilda företagets försök att föra fram sina sakliga argument, är något helt annat.

Tendenser i samma riktning har yppats i Sveriges Radio, vilket ju är särskilt allvarligt med tanke på televisionens effekt. Det socialdemokratiska partiets ledande krafter — inklusive regeringen — har drivit på kampanjen och piskat upp den i ett crescendo under den långa valrörelse, som föregick 1968 års val.

Därtill har man avgivit principdeklARATIONER om de egna politiska syftena, som måste få varje politiskt observant företagare att studsa. Hrr Erlander och Palme har var för sig och i förening förkunnat att så länge det finns en enskild sektor av näringslivet, så länge bör (skall?) socialdemokraterna ha regeringsmakten för att garantera maktfördelningen i samhället. Man må inte förtänka företagarna om de under intryck av kampanjen mot dem och perspektivet av en permanent socialistregim — i alla fall så länge dessa företagare själva existerar som sådana — grips av olust och missmod. Det hjälper inte stort att regeringen efter valsegern, sedan kampanjen fyllt sitt valpolitiska syfte, tills vidare avblåst den för egen del och talar i vänligare tonfall om det gemensamma ansvaret och det gemensamma intresset. Dessa mera avspända tonfall i pausen inför nästa valrörelse räcker säkerligen inte till för att återställa det

förtroende till de socialdemokratiska politikerna i allmänhet och till regeringen i synnerhet, som företagarna måste känna, om de skall fortsätta att anstränga sig och att taga risker, rentav stora risker. Och det är ju vad de måste förmås göra, för att den samhällsekonomiska expansionen skall kunna fortsätta.

Men de gör inte det. Eller, rättare sagt, de vill inte göra det i samma utsträckning som tidigare. De sedan flera år på en låg nivå stagnerande investeringsciffrorna talar sitt tydliga språk. I det en gång av kriget sönderslagna Västtyskland med dess prekära utrikespolitiska läge, ligger motsvarande siffror dubbelt så högt. Där tror företagarna på framtiden, deras expansionsvilja är rentav så stark att den bringar grannarna i förlägenhet.

Det erkännes allmänt att Sveriges

jämförelsevis svaga läge beträffande investeringsnivån inte beror på kapitalbrist. Inte heller behöver den f. n. låga lönsamheten vara avgörande. Mycket mer skulle kunna göras om förtroendet till statsmakten och därmed viljan till engagemang förbättrades. Hur länge skall socialdemokraterna tro att de kan driva en agitation, som slående påminner om klasshatets yttringar anno dazumal, utan att de blir tagna på orden av människor, av vilkas omdöme och insatsvilja, de och vi alla är så beroende. Vad som just nu främst behövs är inte investeringsbanker, nya kreditformer eller statliga råd för innovationsutveckling — utan ett återställt förtroende, ett näringspolitiskt klimat, som stimulerar viljan att investera. Annars blir hr Wickman stående där med sina pengar och sina tekniska experter.